

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3218010121
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3218010121.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Lucie Horvátovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12. decembra 2022 prejednal odvolanie prokurátorky v trestnej veci obžalovaných

D. I.,
nar. X. septembra XXXX vo F., trvale bytom S., S. XXXX/XX,

S. G.,
nar. X. mája XXXX vo F., trvale bytom S., B. XXX/X,

N. F.,
nar. X. decembra XXXX v H. nad H., trvale bytom U. XX,

C. Q.,
nar. XX. októbra XXXX v U., trvale bytom H. nad H., J. C. R. XXXX/X

ml. C. Y.,
nar. X.. júla XXXX v H. nad H., trvale bytom H. nad H., I. XXXX/X,

ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/34/2018 zo dňa 20. júna 2022, a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátorky zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/34/2018 zo dňa 20.06.2022 boli obžalovaní D. I., S. G., N. F., C. Q. a ml. C. Y. podľa § 285 písmeno a) Tr. poriadku oslobodení spod obžaloby prokurátorky Krajskej prokuratúry Trenčín sp. zn. 1Kv 82/17/3300 zo dňa 22.06.2018 pre skutok právne kvalifikovaný v prípade obžalovaného D. I. ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písmeno c), písmeno d), odsek 2 písmeno e) Trestného zákona a u obžalovaných S. G., N. F., C. Q., ml. C. Y. ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 1 písmeno c), písmeno d), odsek 2 písmeno e) Trestného zákona formou účasti podľa § 21 odsek 1 písmeno d) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že obžalovaný D. I. a obžalovaný N. F. sa dňa 06.11.2017

dohodli na stretnutí v H. nad H. za tým účelom, že obžalovaný N. F. zabezpečí pre obžalovaného D. I. drogu - marihuanu, preto obžalovaný D. I. požiadal obžalovaného S. G. o odvoz na motorovom vozidle zn. C. XXX SW, J.: S do H. nad H., pričom obžalovaný S. G. sa cestou do H. nad H. dozvedel, že obžalovaný D. I. ide kupovať marihuanu a následne 06.11.2017 po príchode do H. nad H. v presne nezistenom čase, okolo 20:00 hod., ich za predajňou Billa čakal obžalovaný N. F., ktorý nasadol do vozidla a spoločne išli k T. Z. v H. nad H., kde na nich čakali obžalovaný C. Q. a obžalovaný ml. C. Y., pričom obžalovaný N. F. už predtým oslovil obžalovaného C. Q. so žiadosťou o zabezpečenie marihuany, a preto obžalovaný C. Q. a obžalovaný ml. C. Y. nastúpili do auta k obžalovanému D. I., obžalovanému S. G. a obžalovanému N. F. a spoločne odišli do U., pravdepodobne na ulicu C., kde obžalovaný D. I. a obžalovaný ml. C. Y. z motorového vozidla vystúpili a odišli, pričom obžalovaný ml. C. Y. priviedol obžalovaného D. I. k doposiaľ nestotožnenej osobe, od ktorej si obžalovaný D. I. zakúpil marihuanu, ktorú spoločne s obžalovaným N. F., obžalovaným C. Q. a obžalovaným ml. C. Y. prevážali z U. vo vozidle Peugeot 407 SW, ktoré viedol ako vodič obžalovaný S. G. a dňa 07.11.2017 v ranných hodinách v H. nad H., na U. ceste, bolo vozidlo kontrolované hliadkou polície, kde obžalovaný D. I. dobrovoľne po zákonom poučení vydal igelitovú tašku s obsahom sušiny, pričom na základe znaleckého vyjadrenia KEU PZ Bratislava č. PPZ-KEU-BA-EXP-2017/13422 sa jednalo o vrcholce konope s hmotnosťou 278,23 g a priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 12,6 % hmotnostných, obsahujúce 35057 mg THC, čo zodpovedá najmenej 1.169 bežným jednotlivým dávkam drogy, v hodnote najmenej 2.783,30 €, pričom rastliny rodu Cannabis - konope sú v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradené do I. skupiny omamných látok, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý sú obžalovaní stíhaní.

Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho ihneď po jeho vyhlásení napadla prokurátorka krajskej prokuratúry. Z písomného odôvodnenia vyplýva, že sa nestotožnila s hodnotením dôkazov súdu prvého stupňa. Podľa jej názoru na základe výpovedí policajtov, vykonávajúcich služobný zákrok, ako aj na základe listinných dokladov a prvotných výpovedí obžalovaných D. I. a S. G. bezprostredne po ich zadržaní, ale aj vzhľadom na celé vykonané dokazovanie v priebehu celého trestného konania, jeho posúdenie podľa jednotlivých dôkazov ako aj v ich vzájomných súvislostiach vyplýva, že zákrok polície bol zákonný a v súlade so Zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“), najmä čo sa týka ustanovení § 23 ods. 2 písm. b) a tiež § 9 ods. 1 tohto zákona. Prvotné úkony policajtov sa ničím nevymykali z rámca bežného výkonu policajnej praxe, pričom títo v prípravnom konaní podrobne popísali priebeh služobného zákroku, hoci v konaní pred súdom sa na zákrok už nepamätali, čo je pochopiteľné s poukazom na dobu vyše štyroch rokov, ktorá od predmetného služobného zákroku uplynula. Dôvodnosť zákroku v danom prípade vyplývala nielen z vyslania policajnej hliadky na preverenie oznámenia krádeže vecí z priestoru autobazáru M. stálou službou, ale následne aj z toho, že z vozidla obžalovaných bolo cítiť marihuanu, teda vzniklo aj ďalšie podozrenie, a to z drogovej trestnej činnosti. Po dobrovoľnom vydaní marihuany zo strany obžalovaných, došlo k nahláseniu veci na stálu službu, jej odovzdaniu vyšetrovateľovi a k zadržaniu páchatel'ov. Následné úkony už vo veci vykonával vyšetrovateľ PZ. Podľa výpovedí policajtov a v tom čase zadržaných páchatel'ov marihuanu dobrovoľne vydal D. I. po tom, ako S. G. odomkol skrinku pred sedadlom spolujazdca. Z komplexného posúdenia všetkých výpovedí vyplynulo, že policajti fyzicky do vozidla nevstúpili, odkladaciu skrinku vo vozidle obžalovaných neotvorili a ani vrecko s marihuanou sami policajti nevyberali. Z ich strany išlo o bežný policajný zákrok a nemali dôvod postupovať práve v tomto prípade inak ako bola ich bežná prax a nemali dôvod postupovať nezákonne, v rozpore s ustanoveniami zákona o PZ, o čom svedčia prvotne vykonané úkony na mieste činu. Vo vzťahu k námietke, vznesenej obhajcom obžalovaného D. I. o tom, že jeden z policajtov C. D. podpísal zápisnicu o vydaní veci zo dňa 07.11.2017 ako nezúčastnená osoba, poukázala prokurátorka na to, že sa tak stalo v nočných hodinách 07.11.2017 o 00.55 hod., kedy inú nezúčastnenú osobu nebolo reálne možné zabezpečiť. Nešlo o bežný denný čas. Uvedená zápisnica je tak zákonným procesným dôkazom o vydaní veci. V závere prokurátorka navrhla, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátorky sa vyjadril obžalovaný N. F., ktorý uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za správny a zákonný, vydaný na základe starostlivo vykonaného dokazovania. Odvolanie prokurátorky navrhol zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

K odvolaniu prokurátorky sa ďalej vyjadril obžalovaný D. I.. V písomnom odôvodnení poukázal na to, že od začiatku trestného konania namietal nezákonnosť postupu policajných hliadok Obvodného oddelenia PZ Bánovce nad Bebravou. Prokurátorka v podanom odvolaní zavádza, keď argumentuje zákonnosťou ich postupu. Ich výpovede k spôsobu vykonania služobného zákroku už v prípravnom konaní obsahovali podstatné rozpory. Nezhodli sa ani v tom, či došlo k zákonnému poučeniu kontrolovaných osôb, akým spôsobom bola zaistená omamná látka a spisovaná zápisnica o údajnom dobrovoľnom vydaní vecí. O dodatočnej snahe členov hliadky polície zlegalizovať svoj protiprávny postup svedčí aj tá skutočnosť, že príp. C. D. a príp. C. Y. sú osoby uvedené na spornom listinnom dôkaze - zápisnici o vydaní vecí zo 07.11.2017 o 00.50 hod., hoci táto zápisnica je označená spisovou značkou vyšetrovateľa PZ (ČVS:ORP-245/VYS-BN-2017). Členovia hliadok ani na hlavnom pojednávaní nepotvrdili, že by zákonným spôsobom ústne poučili podozrivé osoby zo spáchania trestného činu k vydaniu vecí, dokonca nevedeli uviesť ako má poučenie znieť. Rovnako neobstojí tvrdenie prokurátorky o tom, že v nočnej hodine nebolo možné k úkonu zabezpečiť nezúčastnenú osobu. Minimálne mohli zabezpečiť príslušníka mestskej polície, ktorou mesto Bánovce nad Bebravou disponuje. V závere navrhol odvolanie prokurátorky podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Aj obžalovaný S. G. sa vyjadril k odvolaniu prokurátorky krajskej prokuratúry. Uviedol, že sa stotožňuje s obsahom napadnutého oslobodzujúceho rozsudku, vychádzajúcim z vykonaných dôkazov. Podrobne poukázal na nezákonne vykonanú prehliadku osobného motorového vozidla príslušníkmi polície. Jeho vyjadrenie sa obsahovo zhodovalo so záverečnou rečou pred rozhodnutím súdu prvého stupňa. V závere zdôraznil, že na nezákonne vykonaný dôkaz nie je možné v konečnom rozhodnutí prihliadať, preto navrhol nedôvodné odvolanie prokurátorky zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Napokon sa k odvolaniu prokurátorky vyjadril aj obžalovaný C. Q.. Poukázal na zhodné argumenty ako u spoluobžalovaných, spočívajúcich v nezákonnosti získaného dôkazu a nesprávneho postupu príslušníkov polície pri prvotných úkonoch predmetného trestného konania. Vo svojom vyjadrení opätovne uviedol podstatné argumenty svojej obhajoby a relevantnú judikatúru, ktoré už predniesol v rámci záverečnej reči pred súdom prvého stupňa. Jednoznačne má za to, že prvostupňový súd vyhodnotil zadovážené dôkazy jednotlivo ako aj vo vzájomných súvislostiach správne, a preto navrhol, aby krajský súd podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátorky, keďže nie je dôvodné.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní prokurátorky krajskej prokuratúry táto na podanom odvolaní zotrvala. Všetci obžalovaní navrhli odvolanie prokurátorky podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu vecí, a tieto starostlivo vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne tak, ako mu ukladajú ustanovenia § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por. a dospel ku správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom. V súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. tiež podrobne a vecne správne odôvodnil svoje rozhodnutie.

Súd prvého stupňa presvedčivo vysvetlil, o ktoré skutočnosti a dôkazy oprel svoje závery, a prečo neakceptoval tvrdenia obsiahnuté v obžalobnom návrhu. Úvahy a závery okresného súdu sú založené na ústavnej zásade, že nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 1 Tr. por.). Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z vykonaného dokazovania vyplynuli závažné pochybnosti o správnosti, a teda zákonnosti procesného postupu obstarania dôkazu (omamnej a psychotropnej látky) príslušníkmi PZ, ktorý dôkaz mal rozhodujúci a podstatný význam pre trestné stíhanie vedené proti obžalovaným osobám.

Odvolací súd sa však nestotožnil s názorom okresného súdu v rozsahu nezákonnosti postupu hliadky polície v predmetnej trestnej veci. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že nie je pravdou, že by príslušníci polície na vykonanie služobného zákroku v inkriminovaný deň, mieste a čase nemali zákonný dôvod, t. j. ani na zastavenie vozidla, ktoré viedol S. G., ani na jeho prehliadku, príp. na zistenie totožnosti osôb. Práve naopak do daného momentu bol postup hliadky polície v súlade so zákonom o PZ, konkrétne s jeho ustanoveniami § 9 ods. 1, § 18 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 2 písm.

b). Zároveň policajná hliadka získala poznatok o možnej drogovej trestnej činnosti podozrivých osôb až počas realizácie služobného zákroku podľa zákona o PZ. Nebola to situácia, kedy by hliadka bola povinná postupovať podľa Trestného poriadku vzhľadom k tomu, že táto povinnosť vzniká len pri relevantných poznatkoch o podozrení zo spáchania alebo aktuálneho páchania trestného činu, ktorými polícia disponuje v dostatočnom časovom predstihu.

Zasahujúci príslušníci polície však následne nepostupovali zákonným spôsobom, keď ihneď po nadobudnutí podozrenia z páchania drogovej protiprávnej činnosti (keď zacítili z vozidla marihuanu) obžalovanými S. G. a D. I. týmto podozrivým osobám neoznámili, z čoho sú podozrivé, a takisto ich nepoučili o ich právach, a to aj o práve, že k priznaniu sa zo spáchania priestupku alebo trestného činu nemožno nikoho nútiť. Poučovacia povinnosť policajtom plynie či postupujú podľa zákona o PZ, alebo podľa Trestného poriadku. Predtým, ako policajt vyzýva osobu na vydanie vecí podľa § 89 Tr. por. túto osobu musí poučiť o tom, že nemá povinnosť vec vydať, ak by si vydaním vecí spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania (III. ÚS 22/2021).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že zákaz donútenia k priznaniu nezahŕňa len právo vypovedať t. j. právo mlčať, ale aj právo neprispieť žiadnym aktívnym spôsobom, či už priamo alebo nepriamo, k svojmu obvineniu (zásada nemo tenetur se ipsum accusare). Zákaz nútiť osobu, aby prispela k svojmu obvineniu, či usvedčeniu teda znamená nielen nútiť podozrivú, či obvinenú osobu k výpovedi, ale aj zákaz nútiť takúto osobu k súčinnosti alebo k aktívnemu konaniu, ktoré je potrebné na usvedčenie takejto osoby, teda napríklad ide aj o zákaz nútiť podozrivú osobu, aby vydala, či vyložila veci, a to aj veci, ktoré ju môžu spojiť s trestnou činnosťou (Funke v. Francúzsko, rozsudok z 1993, Heaney a McGuinness v. Írsko, rozsudok z roku 2000; Saunders v. Spojené kráľovstvo, rozsudok z roku 1996, Macko a Kozubeľ v. Slovenská republika, rozsudok z roku 2007).

Ako vyplynulo z vykonaných dôkazov, najmä z výsluchov obžalovaných S. G. a D. I., ale aj z výsluchov zasahujúcich príslušníkov PZ, bez riadneho poučenia podozrivých osôb následne nedošlo ani k ich dobrovoľnému vydaniu omamnej a psychotropnej látky, ktorá sa vo vozidle nachádzala. Táto bola s najväčšou pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou nájdená pri prehliadke vozidla príslušníkmi PZ v spojení s nútením podozrivých osôb k jej vydaniu. Nesprávny bol aj ďalší procesný postup policajtov po zistení, resp. nájdení omamnej a psychotropnej látky vzhľadom k tomu, že táto nebola ani zaistená podľa § 21 ods. 1 zákona o PZ ani zaistená ako stopa podľa § 154 Tr. por.

Uvedenými závažnými pochybeniami príslušníkov PZ tak došlo k nezvratiteľnej procesnej situácii, ktorej výsledkom bolo, že nosný, kľúčový a najdôležitejší dôkaz zabezpečený v trestnom konaní proti obžalovaným osobám t. j. omamná a psychotropná látka nachádzajúca sa v osobnom motorovom vozidle, ktoré viedol S. G. a spolujazdcom bol D. I., bola do trestného konania získaná nezákonným spôsobom, a preto nebolo možné na ňu ďalej ako na dôkaz prihliadať. V zmysle doktríny „plodov z otráveného stromu“ tak aj všetky ďalšie dôkazy na tento nezákonným spôsobom získaný dôkaz nadväzujúce sú neprípustné a musia byť z konania vylúčené.

Odvolačný súd zdôrazňuje, že dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. Pokiaľ bola vec v prípravnom konaní zaistená v rozpore so zákonom, potom už neprichádza do úvahy konvalidovanie tejto nezákonnosti neskorším procesne správnym postupom. Nevyhnutne treba poukázať na to, že náležité zistenie skutkového stavu veci, resp. dokázanie viny, nikdy nemôže byť nadradené zásade stíhania zo zákonných dôvodov a ani právu na zákonný proces, pretože by to viedlo k snahe dosiahnuť pravdu za každú cenu, teda aj za cenu porušenia zákona. Trestné stíhanie je vždy nevyhnutné vykonávať len v súlade so zákonom, preto postup príslušných orgánov, ktorého cieľom je náležité zistenie skutkového stavu veci, musí byť vždy v intenciách zákona. Zároveň platí, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dochádza aj vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (I. I. v. Rumunsko, rozsudok z roku 2010, Emen v. Turecku, rozsudok z roku 2010, Al - Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo, rozsudok z roku 2011 a ďalšie).

Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že z výsluchov zasahujúcich príslušníkov polície na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa je zrejmé, že príslušníci polície, ktorí sú naďalej v aktívnej službe ani toho času neovládajú svoje práva a povinnosti pri vykonávaní služobnej činnosti spojenej so zásahom do práv alebo slobôd osoby, vyplývajúce im zo zákona o PZ resp. z Tr. por.

Na základe vyššie rozvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, že zamietol odvolanie prokurátorky, nakoľko nebolo dôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.